

A photograph of a kindergarten playground. In the foreground, a swing set with a black frame and a grey seat is visible. The ground is covered with brown wood chips. In the background, there is a white building with a dark roof and a yellow awning. The sky is blue with some clouds.

Årsplan for Skarmyra barnehage

2025-2026

Moss
kommune

Skarmyra barnehage

Velkommen til Skarmyra barnehage.

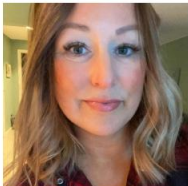
Skarmyra barnehage ble bygget i 1985, så bygget ut på 90-tallet.

Barnehagen har 4 avdelinger, med plass til ca. 70 barn. Avdelingene heter Bjørnungene, Løkka, Eika og Tårnet. De nye navnene på avdelingene ble til i 2024, etter at personalet ble bedre kjent med nærmiljøet og historien rundt oss. Kjøkkenet mellom Bjørnungene og Løkka heter Myra. Kjøkkenet mellom Eika og Tårnet heter Skarre.

Bytårnet, som vi ser fra barnehagen, var en gave til byens 200 års jubileum i 1920.

Mosseutstillingen i 1937 er det største arrangementet som noen gang har vært i Moss. Da var det sirkus her, stor kunstutstilling, og en restaurant oppe på fjellet ved skolen. Kong Haakon og kronprins Olav var på besøk.

Vi er heldige på Skarmyra, vi har kort vei til sentrum, lekeplasser, parker, skog, sjø og vann.

Styrer, Ine Beate Værp

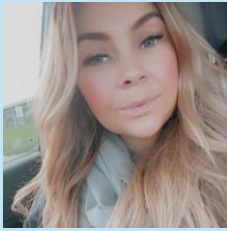
Foto hele årsplanen:
Ine Beate Værp / barnehagepersonalet /AI

Eika

905 69 612

Pedagogisk leder
Madeleine Olsen

E-post:
madeleine.olsen@moss.kommune.no

Løkka

904 72 531

Pedagogisk leder
Inger Stick Munoz

E-post:
inger.grethe.stick.munoz@moss.kommune.no

Tårnet

954 50 663

Pedagogisk leder
Hege Magnus

E-post:
hege.magnus@moss.kommune.no

Bjørnungene

975 97 571

Pedagogisk leder
Jongsook Johansen

E-post:
Joonsook.know.johansen@moss.kommune.no

DAGLIGE RUTINER MÅLTIDER, HVILE OG AKTIVITET

KLOKKEN	AKTIVITET
07.00	Barnehagen åpner. Barna på Eika og Tårnet starter dagen på Skarre. Barna på Løkka og Bjørnungene starter dagen på Myra.
08.00 - 08.45	Frokost på egen avdeling. Havregrøt tirsdag og torsdag. (hvis barna skal spise må de være på plass seinest 08.30)
09.00 - 11.00	Lekegrupper, turer, aktiviteter for alle avdelinger ute eller inne.
11.00	Lunsj. Varmlunsj på fredager.
11.30	Sove/hviletid for de yngste. Lek ute eller inne for de resten.
14.00	Fruktmåltid
14.30-16.45	Lek og aktiviteter ute eller inne. Hvile for de eldste barna som trenger det.
16.45	Barnehagen stenger.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

PLANER

I planverket skal det synes hvordan det jobbes med mål, tiltak og hvordan måloppnåelsen synes i praksis.

Barnehagens interne planverk:

- Barnehagens årsplan
- Avdelingenes egne periodeplaner for 2 måneder av gangen
- Ukeplaner for hver avdeling

Planer lages og vurderes på avdelingsmøter, personalmøter og plandager.

Formelt deltar foreldrene gjennom brukerundersøkelser, SU, FAU og foreldresamtaler.

Den uformelle deltagelsen skjer gjennom den daglige kontakten.

VURDERING

En vurdering skal se på sammenhengen mellom det som er planlagt, utført og det videre arbeidet som skal skje. Vurdering skal føre til refleksjon over egen praksis.

Barnas oppfatning/vurdering av sin hverdag skal legges til grunn for personalets videre planlegging. Dette er grunnleggende for at barnehagen skal være en lærende organisasjon.

- Etter hver felles aktivitet i barnehagen, skriver personalet en vurdering av for- og etterarbeid, gjennomføring og hva som kan gjøre bedre/annerledes neste gang. I denne vurderingen kommer barnas deltagelse, glede, interesse, mestring med mer frem.
- Vi har samtaler med barna om trivsel, trygghet, lek og vennskap.
- På avdelingsmøtene er enkeltbarn og barnegruppen alltid et tema.
- Vi har formelle og uformelle foreldresamtaler.

Foreldres medvirkning til barnehagens innhold

UFORMELL MEDVIRKNING I DET DAGLIGE

Tillitsforhold og samarbeid mellom foreldre og ansatte er av stor betydning for barnets trivsel i barnehagen.

Foreldre kjenner barnet sitt best.

Personalet opplever barna i større grupper, og i andre situasjoner enn hjemme.

Sammen skal foreldre og ansatte gi barna gode hverdager i barnehagen, og ha barnas beste som felles mål.

Ofte kan det være de små utvekslingene, spørsmålene og historiene som kan gi foreldre og ansatte en opplevelse av hvordan barnet har det hjemme eller i barnehagen.

Det er viktig for barna å oppleve at de voksne som barna har en relasjon til, snakker godt sammen.

Vi oppfordrer foreldre til å ha lav terskel for å avtale en samtale hvis de lurer på noe.

FORMELL MEDVIRKNING

Barnehagen skal sikre foreldrenes rett til medvirkning, og legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog. Alle foreldre er sikret innflytelse og medvirkning gjennom deltagelse på formelle møter, utvalg og samtaler gjennom året.

Foreldrerådet består av alle foreldre i Skarmyra barnehage. Styrer innkaller til et møte i september, og foreldrerådet velger foreldrerepresentanter til **barnehagens samarbeidsutvalg (SU)**.

SU: her sitter to representanter fra personalet, to fra foreldrene og en fra eier (politiker). Alle har hver sin vararepresentant. Det holdes 3-4 møter i året.

Foreldrerådet velger også to foreldrerepresentanter fra hver avdeling til **foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)**. Utvalget bestemmer antall møter. FAU kan f.eks. ha ansvar for å gjennomføre arrangement hvor foreldrene kan møtes sammen med barna for å bygge nettverk og et miljø rundt barnehagen.

Brukerundersøkelse blir sendt ut en gang i året. Undersøkelsen er i regi av Utdanningsdirektoratet (Udir).

Foreldresamtaler tilbys 1 gang i året og etter behov.

Foreldremøte for nye foreldre holdes i mai etter opptak

Barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som er barnehagens ansvar å forvalte. Både foreldre og ansatte må forholde seg til dette.

Slik henger barnehagens planer, rammeverk og lovverk sammen:

Lov om barnehager

FN´s barnekonvensjon

Rammeplan for barnehagen

Årsplan for Skarmyra barnehage

Periodeplaner og ukeplaner

Felles kompetanseutvikling sammen med 4 andre barnehager i Moss

"Språk og språkutvikling i barnehagen"

Faglig utviklingsarbeid for å styrke barns språkferdigheter – Nytt REKOM-prosjekt fra høsten 2025

Fra høsten 2025 starter vår barnehage et treårig faglig utviklingsarbeid i samarbeid med NTNU Skrivesenteret. Dette arbeidet skjer som en del av et nytt REKOM-prosjekt (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage), der fem kommunale barnehager deltar. Barnehagene som deltar i prosjektet, har et rikt mangfold av barn med ulik språklig og kulturell bakgrunn.

Bakgrunnen for prosjektet: Vi ser et stort behov for å styrke arbeidet med språk i barnehagen, for å sikre at alle barn får like muligheter til å utvikle gode språkferdigheter. Språk er en nøkkelfaktor for barns deltakelse i lek og samspill, og for å oppleve fellesskap og tilhørighet. Språkstimulering er derfor en av barnehagens viktigste oppgaver.

Målet med prosjektet er å:

- Skape et inkluderende fellesskap gjennom systematisk språkstøtte og språkarbeid.
- Bidra til at alle barn utvikler språkferdigheter som gir dem mulighet til å delta aktivt i lek og fellesskap.
- Heve den språklige kompetansen blant personalet og styrke det språklige miljøet i barnehagen.

Hvordan vi skal jobbe:

- Personalet vil delta på fagsamlinger i regi av NTNU Skrivesenteret, med fokus på språkstimulerende strategier og utvikling av språkmiljøet i barnehagen.
- Det vi lærer på fagsamlingene, skal prøves ut og videreutvikles i praksis i vår egen barnehage.
- Vi vil få faglig støtte og veiledning gjennom hele prosjektperioden.

Dette prosjektet er et viktig steg i vårt langsiktige arbeid med inkludering, språk og fellesskap. Vi gleder oss til å utvikle barnehagen videre sammen – til beste for alle barn.

Fagområdene

Rammeplanen er et av barnehagens styringsdokumenter. Ut i fra rammeplanens syv fagområder arbeider barnehagens ansatte bevisst med å få de ulike fagområdene inn i barnas hverdag. Dette gjøres både i form av planlagt aktiviteter, men også uformelle hverdagssituasjoner.

De syv fagområdene skal gjenspeile barnas interesser og fremheve barnehagens egenverdi for barn i barnehagealder. De skal bidra til å fremme utvikling, støtte opp under barnas interesser, psykisk helse og allsidig utvikling.

Nærmiljø og samfunn.

Barn skal medvirke i egen hverdag, og oppleve at deres meninger og bidrag til fellesskapet er viktige. Barn skal få kjennskap til samisk kultur og nasjonale minoriteter.

Kommunikasjon, språk og tekst.

Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster. Lek med språk, symboler og tekst stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Natur, miljø og teknologi.

Barna skal bruke naturen å leke og lære i. De skal gjøre egne erfaringer, undre seg, og utforske. Hva er snø, og hvorfor smelter is? Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og tenke ut egne forklaringer på problemstillinger de møter.

Kunst, kultur og kreativitet.

Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barna bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og etikk gjennom skapende virksomhet ute og inne. Gjennom arbeidet skal barn oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Barn skal oppleve trivsel, glede, mestring ved allsidige bevegelseserfaringer ute og inne. Bli trygg på egen kropp og respektere andres grenser. Ha en positiv oppfatning av seg selv og kunne sette ord på egne og andres følelser. Alle barn skal oppleve matglede fra tidlig alder.

Antall rom og form

Barn skal møte og bruke hverdagslige matematiske begreper. Vi bruker også spill, bøker, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr til eksperimentering.

Etikk, religion og filosofi.

Barna skal bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen. Det skal skapes rom for barna opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker rundt religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer.

Lekens rolle i barnehagen

- I Norske og nordiske barnehager har den frie leken tradisjonelt hatt en bred og naturlig plass.
Lek fremmer vennskap, språk og følelsen av å være en del av et fellesskap via positive samspill. Leken er en reise hvor barnet fritt kan leve ut sin fantasi, alt er mulig og tid og sted blir borte.
Det meste leves ut i lek. I leken blandes faktiske hendelser, følelsesmessige opplevelser, fantasi og magi.
En lek kan lekes om og om igjen på forskjellige måter.
- Barna har en indre trang og et behov for å leke. Ingen barn kan tvinges til å leke. Leken er frivillig og lystbetont, og bør skjermes av de voksne slik at barna kan leke uforstyrret. Hvis leken stopper opp, kan de voksne være gode støttespillere og få leken i gang igjen.
- Barn leker ut ifra alder, modning og erfaring. Barn kan leke alene eller sammen med en eller flere. Barn kan også leke godt med barn som er yngre eller eldre enn en selv.
- For at leken skal fungere må barna samarbeide, komme med innspill og forslag, finne gode løsninger, gi og ta. Det er mye læring i lek!
- Gjennom å møte andre barn i lek, får barna erfaringer både med egne og andres grenser, følelser, tanke- og væremåte. Barn øver seg hele tiden på relasjoner og gode måter å være sammen på i lek. Erfaringer barna gjør, tas med videre til andre situasjoner og relasjoner.

- God relasjons- og lekekompetanse gir grunnlag for læring.
Å leke henger sammen med glede og livsmestring.

«Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre».
Rammeplanen side 20.

Nærmiljø og bærekraftig utvikling

- Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna kan forsått at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.
- Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. Rammeplanen s 10.
- I Skarmyra får barna oppleve gleden av å være mye ute. På turer samler vi ofte søppel og snakker om hvorfor det er viktig å ta vare på naturen rundt oss. På avdelingene kildesorterer vi søppelet. Vi studerer og undrer oss sammen over spennende insekter og vakre blomster og planter. Vi sår og planter, høster og smaker. Barna får oppleve at naturen er viktig og en stor ressurs.
- Verdens miljødag markeres 5. juni hvert år av FNs miljøprogram. Dagen skal mobilisere til handling fra alle verdenshjørner, for å feire beskytte og gjenopprette planeten vår. Dette er en dag vi også markerer i Skarmyra.

Overganger

NY I BARNEHAGEN

Besøksdager:

Hver torsdag i mai og juni inviteres nye barn og foreldre til å besøke barnehagen og avdelingen de skal begynne på.

Foreldremøte:

I mai inviteres nye foreldre til informasjonsmøte med omvisning inne og ute.

Oppstartsamtale:

Foreldre inviteres til samtale med pedagogisk leder/barnehagelærer på avdelingen i mai eller juni.

Tilvenning ved oppstart:

De første dagene er foreldrene sammen med barnet

INTERN OVERGANG TIL NY AVDELING.

TILVENNING OG OPPSTART

Overføringssamtale mellom avdelinger:

Samtalene gjennomføres i april. Pedagogiske ledere er ansvarlige for at samtalene gjennomføres. Foreldresamtaler, observasjoner og barnesamtaler danner grunnlag for samtalene.

Tilvenning på ny avdeling:

En dag i uken i mai og juni. Pedagogiske ledere er ansvarlige for at tilvenning samordnes og gjennomføres.

Oppstart på ny avdeling:

Uke 27 har vi seremoni med overflytting av plasser sammen med barna.

Uke 32 er det oppstart på ny avdeling.

"Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe".

Rammeplanen side 33.

Overgang fra barnehage til skole

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.
- De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. Rammeplanen s. 34

Råtassene

- De eldste barna i barnehagen er fordelt på Bjørnungene og Løkka. De har samlinger 2 dager i uken hvor de har skoleforberedende aktiviteter og går på tur.
- Det pedagogiske arbeidet med denne gruppen tar utgangspunkt i Moss kommune sitt årshjul for overgang og sammenheng mellom barnehage og skole/SFO.
- Mål for dette årshjulet er at 5/6 -åringene skal få økt språklig kompetanse gjennom varierte språklige erfaringer, for best mulig utgangspunkt for lese- og skriveopplæring.
- I samlinger inne lærer barna å lytte til hverandres fortellinger, vente på tur, fortelje sjølv og ta hensyn til andre. De jobber med prosjekter og er innom alle fagområdene gjennom året.
- Råtassene drar på lengre turer i nærmiljøet og rundt i byen vår. De er med på ulike kulturelle arrangementer, besøker brannstasjonen og biblioteket.
- Vi har samarbeid med Bytårnet skole, men drar også på turer til andre skoler i nærmiljøet.
- Foreldre får informasjon om "Råtassene" på foreldremøtet i september.

Vanntilvenning

Råtassene får tilbud om vanntilvenning. Moss er en kystby, i tillegg har vi Vannsjø som ligger midt i byen. Mange familier benytter seg av strendene i byen vår, og det er viktig at barna er trygge i vann. Å være trygg i vann, kan redde liv. Skarmyra hadde et svært vellykket kurs med vanntilvenning i fjor, og vi håper på like stor suksess i år. Barna deltar på kurset sammen med ansatte som har livredningskurs og kursholder fra "Ut i det fri". Foreldrene får mer informasjon i forkant av kurset.

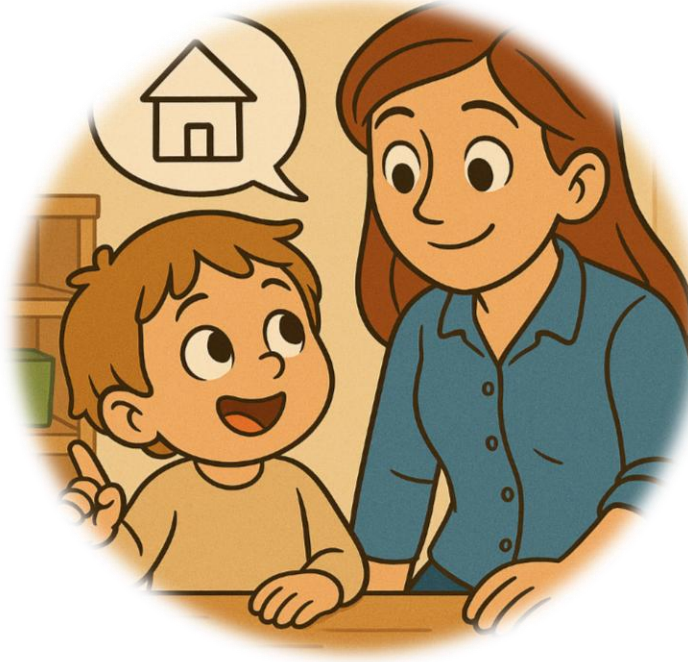

Medvirkning

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer, og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. (Jmf. Rammeplanen)

Barna:

- Opplever mestring.
- Får støtte.
- Bli motivert til å ta egne avgjørelser og stå i disse.
- Barna får tenke selv, og opplever å bli hørt, sett og verdsatt.
- Barna finner selv løsninger, er kreativ og føler at de eier sin egen hverdag.
- Barna blir trygge på seg selv, og sin dømmekraft.

- Ansatte:
Vi observere barn som ikke har språk til å fortelle.
- Vi skal lytte, spørre og være nysgjerrige.
- Vi skal oppmuntre, motivere og være til stede.
- Vi støtter barna i å ta egne valg, veileder dem og hjelper dem ved behov.
- Vi viser barna at vi har tro på dem, og lar hvert enkelt barn fremme sine ønsker.
- Vi tar barnas perspektiv og står ved deres side.
- Vi tar hensyn til barnas innspill i hverdagen.

Læring

Hva er læring? Er det å kunne bokstaver? Er det å lære seg tall? Eller kan det være så mye mer? I barnehagen lærer vi i alle situasjoner vi er i, hele dagen.

Barna lærer om naturen, miljøet og hvordan vi skal ta vare på den.

I barnehagen lærer barna at de kan være seg selv.

Når barna står i kø, lærer de å vente på tur

Barna lærer om ulike kulturer, likheter og ulikheter mellom mennesker.

Barna lærer at de betyr noe, og at deres tanker, meninger og ønsker har noe å si.

Barna lærer hvordan vi skal håndtere konflikter på en god måte.

Barna lærer å kle på seg, spise selv, vaske hender og bli selvstendige individer.

Barna lærer at når du har tro på deg selv, lærer du enda mer.

Barna lærer å kommunisere med andre på en god måte.

Barna lærer om ulike temaer innenfor de 7 fagområdene i Rammeplanen

Vår største læringsarena i barnehagen er gjennom leken. Her får de støtte i undring, språk, felles opplevelser og vi er med på å skape en forståelse.

Når vi hjelper andre, lærer barna om omsorg, og empati for andre.

Barna lærer om følelser, både sine egne og andres.

Barna har gode støttespillere i personalet, som er der for dem i alle situasjoner gjennom dagen.

Omsorg, livsmestring og danning

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

(Rammeplanen side 19)

LIVSMESTRING

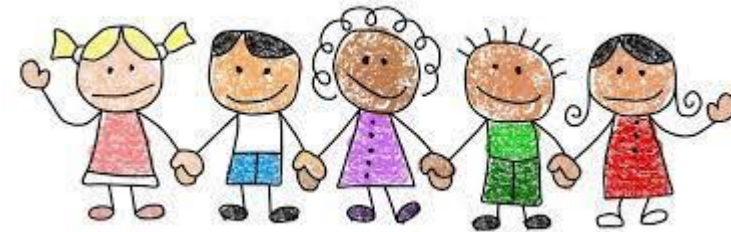
Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. (Rammeplanen side 11)

DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. (Rammeplanen side 21)

Danning, eller dannelse, er et begrep som beskriver formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moral, og fokuserer på individets evne og plikt til å forme seg selv. Det handler om å utvikle kunnskap, verdier, holdninger og ferdigheter som gjør oss i stand til å forstå verden og handle ansvarsfullt, både i forhold til oss selv og andre. (AI)

Likestilling og likeverd

- Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering, og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn.
Alle skal ha like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen.
- Personalet må reflektere over egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling (jf. Rammeplanen)
Vi må hele tiden jobbe for å møte alle med respekt. Med det mener vi at vi kontinuerlig må se oss selv på nytt. Hvem er jeg i møte med deg nå? Hvilke holdninger og meninger kommer frem om meg?
Vi skal møte barn og foreldre med anerkjennelse. For at alle skal ha like muligheter må vi møte mennesker ulikt.
Samfunnet vårt er preget av både individualisme, mangfold og fellesskap.
- Vår oppgave er i samarbeid med foreldrene å hjelpe og støtte barna til å få et positivt selvverd for å kunne fungere positivt i fellesskap med andre.

Mangfold og inkludering

- VI ER MANGFOLD! BARNA, FAMILIENE DERES, ALLE VI SOM JOBBER I BARNEHAGEN, VI ER MANGFOLD!
- Skarmyra barnehage er en barnehage med et stort mangfold av ulike kulturer, tradisjoner og livssyn. Barnehagen gjenspeiler samfunnet vi lever i. Dette bruker vi som en styrke. Barna blir godt kjent med likheter mellom mennesker uavhengig av hvor vi kommer fra, eller hvilken religion man har.
- "Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre verdier, religion og livssyn. Det skal være plass for en åndelig dimensjon i barnehagen som må brukes som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfold" (jf. Rammeplan s. 9)
- Vi markerer ulike høytider. Vi blir kjent med mat, språk, klær og tradisjoner fra ulike kulturer.
- Vi respekterer at vi har forskjellige meninger, og sammen finner vi ut av hvordan vi gjøre det best mulig for fellesskapet. Alle skal bli SETT, HØRT OG ANERKJENT

"NORDMENN ER JENTER SOM ER GLAD I JENTER, GUTTER SOM ER GLAD I GUTTER, OG JENTER OG GUTTER SOM ER GLADE I HVERANDRE. NORDMENN TROR PÅ GUD, ALLAH, ALTET OG INGENTING" Sitat Kong Harald

Mobbing og psykisk helse

FØLELSER

"Psykisk helse er en tilstand av velvære, der individet kan realisere sine muligheter, kan håndtere normale stress-situasjoner i livet, kan arbeide på en fruktbar og produktiv måte og er i stand til å bidra ovenfor andre". WHO, Nes & Clench-Aas. 2011, side 11

"Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestengning, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barna ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna." §41 Lov om barnehager

Dette innebærer en aktivitetsplikt som krever at ansatte i barnehagen følger med på hvordan barna har det, og undersøker og setter inn tiltak når personalet har mistanke om at et eller flere barn ikke har det bra i barnehagen.

Ansatte er viktige rollemodeller for barna. Vi snakker med barna om hvordan vi snakker med hverandre, om hverandre og hvordan man kan inkludere hverandre. Vi lærer barna om følelser. Hvordan kan man se hvordan andre har det, og hvordan kan man sette ord på hvordan man selv har det?

Viktige datoer gjennom barnehageåret

AUGUST OG SEPTEMBER

- 4. august: Barnehagen åpner etter feriestengt. Tilvenning i barnehagen
- 14. og 15. august: Planleggingsdager. Barnehagen er stengt
- Uke 38: Brannvernuke
- 17. september: Foreldremøte for alle foreldre på ettermiddagen

OKTOBER OG NOVEMBER

- 24. oktober: FN-dagen. **Foreldrearrangement**
- 31. oktober: Halloween
- 18. november: Planleggingsdag. Barnehagen er stengt

DESEMBER

- 5. desember: Julelunsj for barna
- 19. desember: Julefest med besøk av Nissen
- 24. desember - 2. januar: Juleferie og planleggingsdag. Barnehagen er stengt
- Det blir også kirkevandring i desember

JANUAR OG FEBRUAR

- Vinteraktivitetsdag en dag det er snø
- 2. januar: Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.
- 6. februar: Samefolkets dag
- 17. februar: Kinesisk nyttår?

MARS OG APRIL

- 10. mars: Barnehagedagen
- 20. mars: Nowruz –Persisk nyttår
- 23. mars: Id markering
- 26. mars: Påskelunsj for barna i barnehagen
- 30. mars – 6. april: Påskeferie. Barnehagen er stengt

MAI, JUNI OG JULI

- 1. mai: Arbeidernes dag. Barnehagen er stengt
- 14. mai: Kristi Himmelfartsdag. Barnehagen er stengt
- 15. mai: Mai-fest for barna
- 21. mai: Foreldremøte for nye foreldre
- 24. og 25. mai: 1. og 2. Pinsedag. Barnehagen er stengt
- 5. juni: Verdens miljødag
- 12. juni: Planleggingsdag. Barnehagen er stengt
- 16. juni: Sommerfest med avslutning for Råtassene.
- Foreldrearrangement**

AUGUST OG SEPTEMBER

Mål: Hvert enkelt barn skal føle seg trygt og ivaretatt

Tema: "Hei, dette er meg – hvem er du?"

Barn 0-3

Tiltak:

- Ønske velkommen hver morgen, si "hei" og barnets navn
- Rolig tilvenning gjennom flere dager med foresatte som er aktive sammen med barnet i stell, lek og måltider mens barn, foresatte og ansatte blir kjent med hverandre
- Barnet har en kontaktperson på avdeling
- Utveksle informasjon med barnets foresatte underveis og i tidlig foreldresamtale
- Følge dagsrytme med lek/aktivitet, samling, måltider, stell og hvile
- Skape trygghet ved at dagsrytmen forklares, oppleves og føles forutsigbar
- Vi tilpasser tilvenning til den enkelte familie

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barnet deltar i lek og aktivitet
Barnet er rolig ved stell, deltar i måltider og sover i egen vogn.
Barnet søker voksne og lar seg trøste
Barnet kjenner igjen plassen sin i garderoben
Barnet deltar i lek og aktivitet uten foresatte tilstede
Barnet lar seg trøste uten at foresatte er tilstede

Barn 3-6

Tiltak:

- Ønske velkommen hver morgen, si "hei" og barnets navn
- Være aktiv og bli kjent med barnet gjennom samtaler og lek
- Skape trygge rammer gjennom dagen med dagstavler, faste rutiner, faste plasser i garderobe og ved måltider
- Dele barnegruppen i mindre grupper
- Ha faste fellessamlinger med navnesanger, temaer og fortellinger
- Utveksle informasjon med barnets foresatte i oppstartssamtale, og uformelle samtaler i hente og bringesituasjon.

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barnet viser interesse for det som skjer på avdeling og ønsker å delta
Barnet kjenner til dagsrytmen og skjønner hva som skal skje
Barnet tar kontakt med andre barn og finner lekevenner
Barnet beveger seg mellom avdelingene når vi er inne, og tør å bruke store deler av uteområdet i utetiden
Barna tar kontakt med ansatte på begge avdelinger

OKTOBER OG NOVEMBER

Mål: Hvert enkelt barn skal føle seg som en del av fellesskapet ute og inne

Tema: Vennskap

Barn 0-3

Tiltak:

- Observere barnas alenelek, lek med andre og barnets trivsel
- Det lages mindre barnegrupper der barna er i samme alder
- Ansatte er med i lek, er oppmerksomme på det som skjer, veileder og sikrer at alle er med
- Vi bruker konkrete for å støtte barn i å forstå lek og hva som skjer mellom de som leker
- Vi leser bøker og benytter lekemateriell om vennskap og uvennskap

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna viser interesse for hverandre

Barna imiterer hverandre

Barna viser vilje til å leke og glede seg over leken

Ansatte sitter på gulvet sammen med barna og deltar i/støtter leken

Barna har positive opplevelser med hverandre

Barn 3-6

Tiltak:

- Barnesamtale med hvert enkelt barn om lek, vennskap og trivsel
- Vi plasserer lekematerialene på en interessant og oversiktlig måte, slik at barna enkelt kan finne og leke med dem
- Ansatte engasjerer seg i barnas lek, støtter og beriker den på barnas premisser
- Vennskap og uvennskap som tema i samlingsstund, vi leser bøker og dramatiserer
- Vi deler i mindre lekegrupper hvor barna lettere kan bygge vennskap med hverandre
- Vi skjermer leken ved å gi den plass, tid og ro

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna inviterer hverandre inn i lek

Barna prøver/øver på å løse konflikter selv

Barna viser glede over å se hverandre

Barna starter lek selv eller blir med andre i lek

DESEMBER

Mål: Hvert enkelt barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagens daglige liv

Tema: Fellesskap og inkludering

Barn 0-3

Tiltak:

- Vi observerer hva barna er opptatt av, og tilpasser aktiviteter etter barnas interesser. Gjennom dette får barna medvirke i sin barnehagehverdag.
- Vi har fellessamlinger hvor vi tar i bruk konkrete, sang, musikk og bevegelse for å skape samhold og tilhørighet. Alle får være med.
- Vi bruker konkrete som bilder og gjenstander for å støtte barnas samspill.

Hvordan synes mål oppnåelse i praksis:

Barna viser glede når de er i barnehagen ved å smile og le

Barna søker hverandre

Barna får en felles forståelse for det daglige livet i barnehagen

Barna opplever forutsigbarhet og trygghet

Vi bruker dagstavle og følger dagsplanen

Barn 3-6

Tiltak:

- Vi setter i gang felles lek som inkluderer alle
- Vi oppmuntrer, veileder og støtter hvert enkelt barn, slik at alle opplever å være inkludert i lek
- Vi observerer hva barna er opptatt av, og tilpasser aktiviteter etter barnas interesser.
- Lekemateriell skal være lett tilgjengelig
- Barna deltar i praktiske gjøremål på avdelingen sammen med voksne og andre barn

Hvordan synes mål oppnåelse i praksis:

Barna deltar aktivt i lek med hverandre

Barna viser evne og vilje til å samarbeide og dele med hverandre

Barna uttrykker glede og mestring når de deltar i aktiviteter

Barna snakker sammen på en god og inkluderende måte

Barna kan uttrykke egne ønsker, og tar kontakt med ansatte hvis de trenger hjelp og støtte

JANUAR OG FEBRUAR

Mål: Barna opplever medvirkning og lekemuligheter

Tema: Lek

Barn 0-3 år

Tiltak:

- Vi observerer barnas interesser
- Vi legger ut "spor" for å vekke interesse hos barna
- Vi tilbyr lekemateriell etter barns alder og modning
- Ansatte er tilstede i leken

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna tar aktiv del i hverdagen sin

Barna tar initiativ til lek vi tidligere har lekt

Barna viser glede i leken

Barna søker etter lek

Barn 3-6 år

Tiltak:

- Vi utvikler lekemiljø etter barnas interesser
- Vi legger til rette for lek gjennom spennende lekemiljøer
- Ansatte støtter opp rundt leken og bistår hvis leken stopper opp
- Ansatte inspirerer til lek
- Vi tilfører leken spennende lekekofferter med ulike temaer for å berike leken

Hvordan synes måloppnåelsen i praksis:

Barna inkluderer andre i lek

Barna bruker nytt lekemateriell aktivt

Barn er i lek over tid

Barna viser glede i leken

Alle barna tar del i lekefellesskapet

Leken er et mål i seg selv

Mars og April

Mål: Barna skal bli møtt på sine følelser og lære seg å sette ord på dem

Tema: Kropp, bevegelse og helse

Barn 0-3

Tiltak:

- Vi hjelper barna med å sette ord på følelser
- Vi hjelper barna med å håndtere følelsene sine
- Vi bruker bilder i samtaler med barna når vi snakker om følelser
- Vi øver på uttrykk ved bruk av speil
- Vi har fokus på bevegelsesglede, og tilbyr barna ulike aktiviteter hvor de får brukt kroppen sin grov-motorisk
- Vi har hviletid for barna i løpet av dagen

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna tør å vise følelser

Barna tar kontakt med voksne og tør å vise hele følelsesspekteret

Barna kjenner igjen ulike følelsesuttrykk

Barna deltar i organiserte grovmotoriske aktiviteter

Barn 3-6

Tiltak:

- Vi hjelper barna med å håndtere og regulere følelsene sine
- Vi leser bøker om følelser
- Vi bruker bilder i samtaler med barna når vi snakker om følelser
- Vi bruker digitale verktøy når vi utforsker de ulike følelsesuttrykkene
- Vi har fokus på bevegelsesglede, og tilbyr barna ulike aktiviteter hvor de får brukt kroppen sin grov-motorisk. Eks hinderløype disco og barneleker i gruppe
- Vi øver oss på fantasireisen og mindfulness

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna tør å vise følelser

Barna kjenner igjen ulike følelsesuttrykk og kan sette ord på dem

Barna tar kontakt med voksne og tør å vise hele følelsesspekteret

Barna deltar i organiserte grovmotoriske aktiviteter

Barna kjenner til ulike avslapningsøvelser og finner ro

Mai, Juni og Juli

Mål: Barna finner nye lekevenner og utvider vennskap

Tema: Natur og miljø

Barn 0-3 år

Tiltak:

- Vi besøker de avdelingene barna skal begynne på etter sommeren. Lang tilvenning skaper trygge barn.
- Ansatte tar kontakt med barn på tvers av avdelinger i utetiden
- Vi legger til rette for mye utetid
- Barna får tildelt plass i ny garderobe før sommeren
- Vi har fokus på miljø og bærekraft. Vi plukker søppel på tur, kildesorterer, sår, lærer om hvordan vi skal ta vare på naturen rundt oss
- Vi markerer verdens miljødag

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna leker med barn på andre avdelinger

Ansatte er i lek med barna

Barna er trygge når de er på besøk, og tør å utforske de nye avdelingene

Barna kildesorterer

Barn 3-6 år

Tiltak:

- Vi har lekegrupper på tvers av avdelingene
- Aktive voksne i lek ute
- Vi forbereder "Råtassene" til skolestart ved å bruke skolens uteareal i utetiden
- Skoleforberedende aktiviteter i "Råtassgruppen"
- Vi har fokus på miljø og bærekraft. Vi plukker søppel på tur, kildesorterer, sår, lærer om hvordan vi skal ta vare på naturen rundt oss
- Vi markerer verdens miljødag sammen med foreldrene

Hvordan synes måloppnåelse i praksis:

Barna leker med barn fra andre avdelinger

Voksne er i lek med barna ute

"Råtassene" viser glede og trygghet i lek på skolens lekeareal

Barna deler kunnskap om miljø og bærekraft, og viser interesse for å ta vare på naturen rundt seg